

Vegyük észre, hogy egy mérhető f függvény pontosan akkor integrálható, ha

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \int_{\{|f_\alpha| > N\}} |f| d\mu = 0.$$

Ez indokolja a következő definíciót.

0.1 Definíció.

Egy (X, \mathcal{A}, μ) téren értelmezett mérhető függvényekből álló valamely $(f_\alpha)_\alpha$ függvényhalmazt egyenletesen integrálhatónak mondunk, ha

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \sup_\alpha \int_{\{|f_\alpha| > N\}} |f_\alpha| d\mu = 0.$$

0.1 Példa.

Ha a g függvény integrálható és minden α indexre $|f_\alpha| \leq g$, akkor az $(f_\alpha)_\alpha$ család egyenletesen integrálható.

0.2 Példa.

Ha $(f_\alpha)_\alpha$ függvények egy halmaza, G olyan nem negatív növekedő függvény, amelyre

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \frac{G(t)}{t} = \infty,$$

és

$$\sup_\alpha \int_X G(|f_\alpha|) d\mu < \infty,$$

akkor az $(f_\alpha)_\alpha$ egyenletesen integrálható. Speciálisan ha $p > 1$ és az $(f_\alpha)_\alpha$ halmaz korlátos az L^p térben, akkor a halmaz egyenletesen integrálható¹.

Ha $\varepsilon > 0$ tetszőleges, $M \doteq \sup_\alpha \int_X G(|f_\alpha|) d\mu$, $a \doteq M/\varepsilon$, és N olyan nagy, hogy $G(t)/t \geq a$, ha $t \geq N$, akkor

$$\int_{\{|f_\alpha| > N\}} |f_\alpha| d\mu \leq \frac{1}{a} \int_{\{|f_\alpha| > N\}} G(|f_\alpha|) d\mu \leq \frac{M}{a} = \varepsilon.$$

□

0.2 Állítás.

Ha az X alaptér mértéke véges, akkor az $(f_\alpha)_\alpha$ függvényhalmaz pontosan akkor egyenletesen integrálható, ha

1. az $(\int_X |f_\alpha| d\mu)_\alpha$ halmaz korlátos és
2. $\mu(A) \rightarrow 0$ esetén $\int_A |f_\alpha| d\mu \rightarrow 0$ az α szerint egyenletesen, vagyis

$$\lim_{\mu(A) \rightarrow 0} \sup_\alpha \left(\int_A |f_\alpha| d\mu \right) = 0.$$

Bizonyítás: Evidens módon

$$\begin{aligned} \int_A |f_\alpha| d\mu &= \int_A |f_\alpha| \chi(|f_\alpha| \leq N) d\mu + \int_A |f_\alpha| \chi(|f_\alpha| > N) d\mu \leq \\ &\leq N\mu(A) + \int_{\{|f_\alpha| > N\}} |f_\alpha| d\mu. \end{aligned}$$

¹Nyomatékosan hangsúlyozni kell, hogy az L^1 -ben korlátos halmazok nem feltétlenül egyenletesen integrálhatóak. Ugyanakkor, ha $p > 1$, akkor az L^p tér korlátos részhalmazai egyenletesen integrálhatóak. Ez egy sajátos megjelenése az L^p terek dualitásának: Ha $p > 1$, akkor az L^p második duálisa önmaga, de ez nem igaz, ha $p = 1$.

Ha az $(f_\alpha)_\alpha$ egyenletes integrálható, akkor elég nagy N -re a második tag $\varepsilon/2$ alá hozható. Ha $A = X$, akkor az alaptér végeessége miatt a kifejezés korlátos, következésképpen teljesül az 1. Ha $\mu(A) \rightarrow 0$, akkor az első tag is $\varepsilon/2$ alá vihető, vagyis teljesül a 2. is. Megfordítva legyen $\varepsilon > 0$ és $\delta > 0$ olyan, hogy minden α -ra $\int_A |f_\alpha| d\mu < \varepsilon$, ha $\mu(A) < \delta$. Elemi számolással, az integrál definíciója, és az első feltétel alapján

$$\mu(|f_\alpha| > N) \leq \frac{1}{N} \int_X |f_\alpha| d\mu \leq \frac{K}{N} \rightarrow 0,$$

amiből elég nagy N -re tetszőleges α -ra $\mu(|f_\alpha| > N) < \delta$, vagyis

$$\int_{\{|f_\alpha| > N\}} |f_\alpha| d\mu < \varepsilon,$$

következésképpen az $(f_\alpha)_\alpha$ egyenletesen integrálható. □

0.3 Állítás.

Ha a μ mérték véges, az $(f_n)_n$ függvények egyenletesen integrálhatóak, és a sztochasztikus konvergenciában² $f_n \rightarrow f$, akkor az f is integrálható, és

$$\int_X f_n d\mu \rightarrow \int_X f d\mu, \quad \int_X |f_n - f| d\mu \rightarrow 0.$$

Bizonyítás: Mivel véges mértékű halmazon az előző állítás szerint az egyenletes integrálhatóságból következik az L^1 korlátosság, és a sztochasztikusan konvergens sorozatoknak van majdnem mindenhol konvergens részsorozata, ezért a Fatou-lemma alapján

$$\int_X |f| d\mu \leq \liminf_{n \rightarrow \infty} \int_X |f_n| d\mu < \infty,$$

vagyis az f integrálható, speciálisan az $(f_n - f)_n$ is egyenletesen integrálható.

$$\int_X |f_n - f| d\mu \leq \varepsilon \mu(X) + \int_{\{|f_n - f| \geq \varepsilon\}} |f_n - f| d\mu.$$

A sztochasztikus konvergencia miatt $\mu(|f_n - f| \geq \varepsilon) \rightarrow 0$, amiből viszont ismételtén az egyenletes integrálhatóság alapján a jobb oldali összeg tetszőlegesen kicsivé tehető.

²Véges mérték esetén a pontonkénti, vagy a majdnem mindenhol való konvergenciából következik a sztochasztikus konvergencia.